

Overgenomen uit: Begijnhofkrant 57 (2017) 14- 15

Lenteconcert 2017 Spiegel String Quartet: Muziek, spiegel van de ziel...

Jeannine Corthals

Op 15 mei 2017 bood de vzw De Vrienden van het Begijnhof van Turnhout, in samenwerking met de Stad Turnhout en Archief en Musea Turnhout, een namiddagconcert aan in de Heilig Kruiskerk op het begijnhof te Turnhout. Het Spiegel String Quartet bracht werk van Felix Mendelssohn en Antonin Dvorák. Op deze zonnige zondagmiddag genoten de muziekliefhebbers van twee schitterend gebrachte strijkkwartetten.

Jef Van den Bergh, voorzitter van de vzw De Vrienden van het Begijnhof van Turnhout, verwelkomde de muziekliefhebbers en bracht de pas gerestaureerde glasramen van de kerk onder de aandacht. Tijdens de restauratie van de stenen omlijstingen van de glasramen werden ook de gebrandschilderde ramen in de apsis, daterend uit de jaren 1873 tot 1878, grondig gerestaureerd.

Voorzitter Jef Van den Bergh.

Tevens herinnerde de voorzitter de aanwezigen aan de 350ste verjaardag van de Heilig Kruiskerk: *“In het jaer 1666, op den Feestdach van S. Begga, onse Patronersse syn wy van d’oude kerck overgenomen in de nieuwe, alwaer sedert dien dach den Goddelycken dienst altyt is geschidt, en was doen noch niet al geplaveyt; maer in het jaer 1667 is alle volmaect.”* Nu, 350 jaar later, bracht het Spiegel String Quartet in de sfeervolle begijnhofkerk het strijkkwartet nr. 3, opus 44, nr. 1 van Felix Mendelssohn en het strijkkwartet nr. 12, in F, opus 96, van Antonin Dvorák.

Het Spiegel String Quartet

Het Spiegel String Quartet, met Elisa Kawaguti en Stefan Willems, viool, Leo De Neve, altviool, en Jan Sciffer, cello, concerteerde al in heel wat prestigieuze concertzalen en op talrijke festivals. Het repertoire van dit kwartet omvat naast de grote tijdloze meesterwerken van Beethoven, Schubert, Mendelssohn, Brahms, Schumann, Debussy en Sjostakovitsj, ook

hedendaagse, soms controversiële werken, zoals *Black Angels for Electric String Quartet* van George Crumb, *Tetras* van Iannis Xenakis en *The gate of hell* van Gyulia Bankóvi. Het in 1996 opgerichte Spiegel String Quartet verwierf door zijn volledige toewijding en passie voor het strijkkwartetgenre zeer snel nationale en internationale bekendheid.

Felix Mendelssohn (1809-1847)

Deze in Hamburg in een rijke, ontwikkelde familie geboren Duitse componist uit de Romantiek, de periode waarin het klassieke evenwicht dat zo kenmerkend was voor de voorafgaande Klassieke Tijd, wordt doorbroken door meer aandacht te hebben voor emotionaliteit en door het streven van elke componist naar een uitgesproken individuele stijl, hield in zijn werk de harmonische en vormidealen van de klassieke stijl in ere. De Catalaanse cellist, componist en dirigent Pablo Casals (1876-1973) noemde Mendelssohn “een romanticus die zich op zijn gemak voelde in de tradities van de klassieke stijl” en Stefan Willems typeerde in zijn korte duiding van de uitgevoerde werken Mendelssohn als een “erfgenaar van Beethoven”.

In de stemmige begijnhofkerk bracht het Spiegel String Quartet van Mendelssohn het strijkkwartet nr. 3, opus 44, nr. 1. Dit werk werd opgedragen aan kroonprins Gustaaf van Zweden en maakt deel uit van de drie strijkkwartetten die Mendelssohn componeerde in de jaren 1837 tot 1838. De vinnige eerste beweging *molto allegro vivace* werd gevolgd door het *menuetto, un poco allegretto*. Als derde beweging volgde het *andante espressivo ma con moto* en een krachtig *presto con brio* bracht de muisstille muziekliefhebbers naar het einde van het eerste deel van dit fijne namiddagconcert.

Het Spiegel String Quartet vertolkt Mendelssohn.

Antonin Dvorák (1841-1904)

Van de 19de-eeuwse nationalisten was deze Tsjechische componist, geboren in een dorp buiten Praag, misschien wel het meest succesvol bij het integreren van de volksmuziek in zijn werken. Zijn strijkkwartetten behoren tot de aantrekkelijkste werken uit de laat 19de-eeuwse kamermuziek. Als tweede deel van het namiddagconcert bracht Het Spiegel String Quartet van Antonin Dvorák het strijkkwartet nr. 12 in F, opus 96.

Dvorák schreef dit strijkkwartet tijdens zijn verblijf in Amerika. Hij werd in 1891 gevraagd als directeur van het National Conservatory of Music in New York. Tijdens zijn verblijf in de VS componeerde Dvorák een aantal werken waarin de Amerikaanse volksmuziek weerklinkt. De 9de symfonie *Uit de nieuwe wereld*, die hij in 1893 schreef, is zeker het bekendst. Hij verwerkte in deze compositie alle nieuwe muzikale indrukken die in Amerika op hem afkwamen, zoals de negro spirituals en de indianenmelodieën die hij via zijn studenten aan het conservatorium leerde kennen. Deze invloeden vinden we ook terug in zijn 12de strijkkwartet, ook wel het *Amerikaans kwartet* genoemd.

Het openingsthema van het eerste deel van dit strijkkwartet, *allegro ma non troppo*, is zuiver pentatonisch. Dvorák combineerde de pentatoniek met trekjes uit de Centraal-Europese volksmuziek. Pentatoniek is een toonreeks van vijf tonen, kenmerkend voor veel volksmuziek. Het gaat vaak om een reeks zonder halve tonen (bv. **do-re-mi-sol-la** of **fa-sol-la-do-re**). Als tweede deel volgde het sublieme *lento*, gevolgd door een krachtig *molto vivace*. Een schitterend gebrachte *finale, vivace ma non troppo* sloot deze muzieknamiddag in de stemmige begijnhofkerk af.

Het Spiegel String Quartet in de Begijnhofkerk.

Met een langdurig applaus en bloemen dankten de aanwezigen de vier musici voor deze prachtige uitvoering van de twee strijkkwartetten.

Jeannine Corthals

Foto's Rob Koop

Bronnen

- Vanden Bossche H. (2013) *Begijnen, Begijnhoven en het Begijnhof van Turnhout*, vzw De Vrienden van het Begijnhof / Brepols Publishers, Turnhout, p. 103
- Bossuyt I. (2010) *Van noten en tonen. Wegwijs in muzikale begrippen*, Davidsfonds, Leuven
- Reed C., Szudek A., Wilkinson B., Henley D. (eindredactie) (2006) *Klassieke Muziek*, Houten, NL
- Programma Lenteconcert, 14 mei 2017
- [https://nl.wikipedia.org/wiki/Strijkkwartet_nr._12_\(Dvořák\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Strijkkwartet_nr._12_(Dvořák))
- <https://ontheroad.klara.be/finale-uit-strijkkwartet-nr-12-amerikaans-kwartet>
- <http://www.erfgoedforumbrugge.be/concert%20Spiegelkwartet.html>